

PROHLÁŠENÍ

RAVE JE UNDERGROUND

BOJ O SNY

Kontrakultura – její hodnoty, její směr, její předávání

ENTROPIC UNIT · OPTICALRIOT · LETRIP · RED SIGNAL · ENTROPICUNIT.EU

PŘEDMLUVA

Kdysi existovala kontrakultura a nezanikla proto, že by ji zakázali. Vybledla proto, že ji skoupili, pozvali dovnitř, okopírovali a inzerovali pod jejím vlastním jménem. Kdo je dnes mladý, zná jen kopii a považuje ji za originál. Byl na párty, kde mu řekli, že tohle je underground, a neměl důvod o tom pochybovat, protože nikdy nic jiného neviděl.

Toto prohlášení není ohlédnutím ani nostalgií. Je pokusem udržet hodnoty a směr dřív, než si nikdo nevzpomene, že existovaly, a předat je těm, kdo přijdou po nás. Neorientujeme se podle roku, ale podle postoje staršího než my, který nám nepatří. Zdědili jsme jej a předáváme jej dál. Nástroje se mění, prostory se mění, nepřátelé se mění. Jádro ne.

Jsou knihy, o které se opíráme, aniž bychom je opakovali. V devadesátých letech shromáždily to, co tehdy procházelo scénou jako myšlení — párty, kmeny a odpor, vize propojené kontrakultury. Mnohé z toho platí dodnes. Jiné se utopilo v patosu a spiritualitě, které nepotřebujeme a které věci spíš uškodily než pomohly. Bereme hodnoty a kadidelnici necháváme stát. Co zůstává, je tvrdší, jasnější a snazší obhájit.

Vším, co následuje, se táhne jediná červená nit: boj o sny. Ne o moc, ne o trhy, ne o příští angažmá. O právo představit si, že by to mohlo být jinak — a učinit to na jednu noc skutečným. Každá kapitola je jen jednou jeho stranou. A na konci každé kapitoly stojí, krátce a kurzívou, oč v tomto ohledu jde — aby nit zůstala viditelná, i když se témata mění.

I. PROSTOR BEZ ZÁKONA

Párty nikdy nebyla akcí. Byla prostorem bez zákona, na jednu noc vyříznutým z řádu města. Prázdná budova, kus lesa, ladem ležící plocha, ulice — přidej proud, přidej aparaturu, přidej lidi, a na jednu noc platila jiná pravidla. Žádné zákony, žádná vláda koho-koli, žádná logika vstupného. Jen dohoda přítomných hledět trochu na sebe a trochu na ostatní. A fungovalo to.

To je základní fakt, na němž závisí všechno ostatní: že se skupina lidí dokáže na omezenou dobu zorganizovat bez příkazu a bez vykořisťování, a že z toho nevzejde chaos, jímž nám hrozí, nýbrž něco lepšího než spořádaný zbytek. Dočasná autonomní zóna, chce-li se tomu tak říkat — pojem pochází z teorie z počátku devadesátých let, jejíž autor později zastával neudržitelné postoje. Koncept přežívá osobu ne jako relikvie k uctívání, ale jako pouhý popis toho, co jsme tak jako tak dělali: prostor, který spočívá právě v tom, že není zmapovaný, ohlášený ani trvalý.

Trvalost je past. Jakmile má místo jméno, adresu, stálé publikum, už není svobodné, ale zařízené — a co je zařízené, to se spravuje, a co se spravuje, to se vykořisťuje. Odtud to další putování: ne z romantiky, ale jako forma organizace. Co buduješ, musí být přenosné. Není to místo, co je výdobytkem, nýbrž schopnost kdykoli otevřít nové.

První sen je nejjednodušší a největší: aby na jednu noc kus světa nepatřil nikomu.

II. RECLAIM — VZÍT SI ULICI ZPĚT

To, co začínalo ve skrytu, v prázdné hale a na poli, mělo vždy i svou otevřenou podobu: vzít si ulici zpět. Reclaim the Streets nebylo nic jiného než prostor bez zákona vyneseny na viditelné světlo — křižovatka, rychlostní silnice, náměstí, na pár hodin odňaté dopravě a obchodu a proměněné v místo, kde lidé tančí, místo aby projížděli. Poselství bylo prosté: ani to společné vám nepatří tak, jak si myslíte. Veřejný prostor je veřejný, dokud jej někdo skutečně veřejně nepoužije.

To spojuje párty se squatem a s demonstrací. Je to stejné gesto v různých tóninách: tady je místo, které jste určili svým účelům, a my si je bereme pro něco, co jste nezamýšleli. Ať jde o bydlení, jež stojí prázdné a spekuluje se s ním, o ulici, která slouží jen toku, o noc, která má být prodána — přivlastnění je tím činem. Vše ostatní je příkrasa.

Sen je zde prostorový: aby město patřilo těm, kdo v něm žijí, ne těm, kdo je vlastní.

III. KOLEKTIV, NE HVĚZDA

Dřív jsi DJ neviděl. Stál ve tmě, za lidmi, vedle aparatury, někde. Bylo jedno, kdo to byl. Nebyla to skromnost, byl to princip: na parketu není předek ani zadek, žádné pódium, žádný idol, nikdo, na koho všichni hledí. Kolektivní zážitek je tou věcí, ne sebeděnění jednotlivce. Kdo se staví doprostřed, nepochopil, kde je střed — žádný není.

Hvězdná kultura proto není vedlejším účinkem komercializace, je jejím jádrem. Ve chvíli, kdy se DJ stane jménem, značkou, tváří na letáku, věc se už převrátila. Pak jde o gáži, o dosah, o příští angažmá, a prostor je už jen kulisou pro jednu osobu. Popové pózování, třikrát si projet rukou vlasy ve světle reflektorů, nechat se oslavovat — kdysi se tím pohrdalo a zaslouží si to znovu.

Odtud maska, odtud funkční jméno místo jména vlastního. Ne jako póza, ale jako důsledek: jsi tam, abys dělal hudbu, ne abys byl viděn. Anonymita zde není koketérie, nýbrž ochrana a postoj zároveň — bere vykořisťování jeho bod útoku. Značku lze koupit. Masku, za niž se může postavit kdokoli, ne. Jméno na plakátu má zastupovat věc, ne tvář.

Sen je zde společný: aby zážitek patřil všem a nikomu.

IV. ŽÁDNÁ AUTORITA KROMĚ TEBE SAMÉHO

Antiautoritářské jádro je starší než techno a sahá za něj. Říká: žádná autorita kromě tebe samého, a to není licence k libovůli, nýbrž závazek. Kdo nad sebou nepřijímá žádného vládce, musí sám nést odpovědnost, kterou vládce jinak předstírá, že nese. Sebeurčení bez sebeorganizace je jen konzum s lepším pocitem.

To je rozdíl mezi námi a libovůlí, která si ráda půjčuje stejný slovník. Svoboda neznámá, že každý dělá, co chce, a ostatní ať se starají sami. Svoboda znamená, že nikdo nedisponuje druhým — a že řád, který jinak přichází shora, se vytváří společně zdola. Na dobré párty nejsou zákony, ale je tu dohoda: hledět jeden na druhého. Jedno nahrazuje druhé.

Sen hippies, kteří šli naposledy do Stonehenge, než jim i to vzali, byl týž jako náš, jen v jiném šatě: život bez příkazu. Nechali jsme květiny a podrželi jádro.

Sen je zde vnitřní: aby člověk patřil sám sobě.

V. AŽ JSOU VŠECHNY ŽENY ČARODĚJNICE

Prostor, který ruší předeek a zadek, nemůže zároveň propouštět staré nahoře a dole pohlaví. Osvobození je buď pro všechny, nebo žádné. Parket patří všem, nebo je jen dalším pódiem, na němž staré poměry pokračují, tentokrát s basem.

„Ať jsou všechny ženy čarodějnice“ bylo heslem proti tomu, co se ženám po staletí dělo: že ty, které se vymykaly disponování, které léčily, které věděly, které odporovaly, které žily samostatně, byly cejchovány jako nebezpečné a pronásledovány. Čarodějnice je obrazem ženy, která nepatří nikomu. Na našich parketech to není provokace, nýbrž předpoklad. Kdo zde staví jedno pohlaví nad druhé, kdo dělá z prostoru loviště, pochopil věc právě tak málo jako ten, kdo hledá vůdce.

Sen je zde sdílený: aby nikdo nedisponoval druhým, v žádném ohledu, ani v tomto.

VI. CYBERPUNK VE SKUTEČNÉM ŽIVOTĚ

Nikdy to nebylo apolitické a nikdy to nebylo jen analogové. Elektronický odpor má dvě těla: prostor, v němž se tančí, a síť, jíž se domlouvá, organizuje, mizí. To, co se v raných teoriích nazývalo elektronickou občanskou neposlušností, je dnes prostě podmínkou přežití: schopnost koordinovat se, aniž bys procházel kanály, které lze sledovat a vypnout.

Kontrolní systém se od té doby nezhroutil, vyrostl. Každá platforma, na níž mluvíme, patří někomu, kdo čte a může vypnout. Každá stopa, kterou zanecháme, je bodem útoku. Kdo ohlašuje párty přes komerční messenger, už ji napůl nahlásil úřadu. Kdo prodává lístky přes portál, vytvořil seznam, který mu nepatří. Pohodlí jsou dveře, jimiž vchází kontrola — ne silou, nýbrž jako služba.

Cyberpunk ve skutečném životě neznámá přehrávat filmy, nýbrž vyvodit důsledek: vlastní infrastruktura, decentralizovaná komunikace, vědění, které nezávisí na komerčních službách, anonymita jako standard místo výjimky. Aparatura na poli a šifrovaný kanál, jímž se předává adresa, jsou tímtež nástrojem. Datové tělo, které zanecháváme, je stejně skutečné jako tělo, které tančí — a je zranitelnější, protože zůstává, když noc

skončí. Chránit je není paranoia, nýbrž součást téže péče, s níž se rozebírá aparatura a místo se nechává čisté.

A vyplatí se obrátit vztah, který se nám prodává. Mládeži se nabízí metaverzum: virtuální prostor, v němž se prý pohybuješ svobodně, potkávaš se, prožíváš jiný svět — ve skutečnosti zcela proměřená klec, vlastněná korporací, v níž je každý pohyb datovým bodem a každé setkání reklamní plochou. Skutečný kyberprostor máme už dlouho a měli jsme jej před internetem. Svobodná párty je skutečný kyberprostor: prostor mimo běžné zákony, v němž identity plynou, v němž můžeš být někým jiným, v němž jsou hranice všedního světa na pár hodin zrušeny. Je to darknet ve skutečném životě — nezmapovaný, neprohledatelný, dosažitelný jen přes správné kanály a správnou důvěru. Je to free-space, který vyvolávala science fiction, jen s tím rozdílem, že má podlahu, na níž skutečně stojíš, a lidi, jichž se skutečně dotýkáš.

To není metafora, to je znovudobyť. Celé generaci ukradli svobodu a prodali jí zpět její simulaci — klub místo vysquatované haly, festivalový lístek místo pole, metaverzum místo noci, v níž bylo možné vše. Okradená mládež často ani neví, že jí něco vzali, protože nikdy neviděla originál. Vzít si zpět skutečný svobodný prostor znamená ukázat jí, že simulace je simulací — a že skutečné zůstává dosažitelné, dokud někdo ví, jak je otevřít.

Sen je zde technický: aby prostředky postavené pro kontrolu bylo možné obrátit proti kontrole — a aby nejsvobodnějším prostorem nebyla obrazovka, nýbrž tmavé pole s aparaturou na něm.

VII. EKONOMIKA UDĚLEJ-SI-SÁM

Je to jako v každé skutečné kultuře do-it-yourself, jako ve squatu: není tu jeden jediný příspěvek. Jeden vaří, druhý šroubuje na aparatuře, jeden dělá trička, jeden stánek, jeden kreslí, jeden staví světla, jeden hraje. Každý něco přináší, každý se učí od ostatních, bez nátlaku, bez mzdového vztahu, aniž by někdo disponoval ostatními. Co koluje, nejsou v první řadě peníze, nýbrž schopnost, čas, důvěra.

To není slabina organizace, to je organizace. Sebeorganizace neznamena beztvarost, nýbrž jinou strukturu — takovou, která roste zdola, místo aby byla nařízena shora. Má své vlastní tvrdosti: kdo nepřispívá a jen bere, je nápadný; kdo se naparuje, je usazen; odpovědnost nelze delegovat. Ale nezná šéfa ani vlastníka, a v tom je celý smysl. Ekonomie, v níž se pracuje jeden pro druhého místo jeden proti druhému, není snem pro vzdálenou budoucnost. Odehrává se každý víkend, v malém, jako důkaz.

A je víc než milým vedlejším účinkem. Je vlastním politickým argumentem, údernějším než jakákoli teorie: zde, na tomto místě, této noci, funguje společnost bez námezdní práce, bez vlastnictví prostředků, bez příkazu — a nefunguje hůř, nýbrž lépe. Kdo říká, že by to nešlo, kdo tvrdí, že člověk potřebuje trh a vládce, aby se neutopil v chaosu, toho zaveď na dobrou párty a nech ho dívat se. Model je malý a je dočasný, ale je tady a svým samotným průběhem vyvrací to, co se nám prodává jako bezalternativní.

Sen je zde ekonomický: aby lidé mohli vyrábět, aniž by si někdo strčil do kapsy nadhodnotu.

VIII. LINIE PŘES HRANICE

Tato hudba nikdy neměla vlast, protože pochází z bezdomoví. Vždy běžela jako linie přes hranice: bas jamajských sound systémů, který udělal z aparatury samé nástroj; stroje umírajícího průmyslového města, z nichž lidé postavili budoucnost, kterou jim nikdo jiný nedopřál; prostory, které si vyloučení vzali, protože je nikam jinam nepustili; konvoje, pole, vysquatované domy. Kdo zná tento původ, nedá si namluvit, že tohle je místo pro národ, čistotu a vůdce. Nikdy jím nebylo.

Dřív to nebyla diskuse. Prostředí bylo levicové a promíchané — squat, demo, koncert, párty, vše totéž předivo, punkový kontext bez čistých hranic. Že nacisté nemají na párty co dělat, nemusel nikdo argumentovat. Že nejsou národy, které by se měly bránit, byl konsenzus, ne sporný bod. Dnes je třeba to říci znovu, protože mnozí myslí sociálně, ale stali se národními — a to je přesně ten zlom, na němž se rozhoduje, zda někdo patří, nebo věc jen využívá. Sociální a národní je rozpor, ne program.

Tady probíhá hranice našich otevřených dveří. Mluvíme s tím, kdo věc ještě nezná. Nemluvíme s tím, kdo rozděluje, kdo třídí podle původu, kdo chce vnést hranici dovnitř parketu. To je jediný vyhazovač, kterého známe.

Sen je zde bez hranic: aby se basová linka neptala na pas.

IX. CO SI ŘÍKÁ UNDERGROUND

Je třeba poctivě pojmenovat, co zbylo, jinak je zbytek lží. Většina toho, co se dnes nazývá undergroundem, je klubová kultura, vyvezená na pole, opatřená frajerským razítkem, aby se dalo líp inkasovat. Energetický nápoj za klubové ceny, slovní značka nad aparaturou, automat na CBD v rohu, a tomu se říká odpor. Zvuk zůstal, věc je pryč.

A i to, co ještě vypadá divoce, je třeba prověřit. Jsou systémy, které jedou tvrdě, ilegálně, nekompromisně — a přesto nejsou tou linií. Někdy tam stojí někdo, kdo koupil sound systém za třicet tisíc od rodičů a sám neumí hrát, a hrají ostatní, a celé je to školkové divadlo s undergroundovým nátěrem. Někteří jsou tvrdí proti všemu, ale nabití národně místo antiimperialisticky — divocí, ale prázdní. Český systém není rakouský, není to, co máme na mysli. Není společná fronta jen proto, že běží stejné stroje.

Divokost sama o sobě není obsahem. Antikapitalistických párty je nejméně. Těch pár, co ještě existují, jsou proto opravdové — a právě ty jsou míněny. Míněn je postoj, ne zvuk a ne oblečení.

Zde se sen brání: proti kopii, která nese jeho jméno.

X. REPRESÉ A HRA NA KOČKU A MYŠ

Represe k tomu patří a byla součástí hry od počátku. Zákazy, podmínky, zabavování, zbrojení zákonů proti neohlášeným shromážděním — to je poctivá reakce státu na to, čím svobodná párty je: hrozbou jeho řádu. Represe věc nikdy nepochopila špatně. Pochopila ji přesně.

Problém není v tom, že hra na kočku a myš existuje. Problém je v tom, že myš se unavila. Je třeba nových konceptů, nových úvah, nových způsobů, jak otevřít prostor a nechat jej zase zmizet, než bude inkasován. Staré rutiny jsou prokouknuté, stará místa spálená. To, co tak jako tak budujeme jinde — vlastní rádiová spojení, decentralizovaná komunikace, infrastruktura, která nepatří nikomu — je zde základem. Ne aby to zůstalo ilegální pro ilegalitu samu, nýbrž aby svobodný prostor vůbec zůstal možným, když je každý metr čtvereční zmapován a každá platforma sledována.

Je tu pokušení, jemuž je třeba odolat: dohodnout se s represí, aby tě nechali na pokoji. Získat povolení, splnit podmínky, podat bezpečnostní koncept, být hodný. Kdo to dělá, už prohrál, aniž by musel zasáhnout jediný policista — neboť povolená párty už není osvobozenou zónou, nýbrž trpěnou, a trpění lze kdykoli odvolat. Umění není získat povolení. Umění je nepotřebovat je. To vyžaduje víc přípravy, víc důvěry, víc kázně než jakákoli ohlášená akce — ilegalita není nedbalost, je náročnější formou organizace.

Zde sen zůstává bdělý: že nelze kontrolovat vše, co se hýbe.

XI. KAM TO SPĚJE — A KAM JDEME MY

Je vidět, kam spěje mainstream. Sluchátkové akce, na nichž už nikdo s nikým nemluví, kde každý tančí ve své vlastní dráze a nakonec se spíš fotografuje, než aby se potkával. To je konečná podoba atomizace: kolektivní zážitek, technicky rozložený na množství jednotlivců, kteří jsou sami vedle sebe. Je to přesné převrácení toho, o čem šlo — prostor zůstává, ale společné bylo chirurgicky odňato.

Proti tomu není třeba nostalgie, nýbrž radikální kontrakultura, znovu vybudovaná pro podmínky, které přijdou. Ne opakování starých párty, žádné muzeum, žádná vzpomínková noc. Nýbrž týž princip, přeložený do času, který ještě neznáme. Těch pár starých, co zbyli, často už ducha nenese — nestačí jen přežít. Vytvořit povědomí u těch, kdo to nikdy nezažili, a udržovat to při životě tím, že to děláme: to je úkol.

Zde sen hledí vpřed: že ti, kdo přijdou, budou vědět, že je to možné.

XII. BOJ O SNY

Nakonec je to tohle, a bylo to tohle od počátku: boj o sny. Mládežnická a opoziční kultura nežije z konzumu, žije z toho, že si lidé berou něco, co se jim nedává — čas, prostor,

jeden druhého, zkušenost, že sebeorganizace funguje. Kdo jednou stál v prostoru, kde na jednu noc neplatila žádná vláda a přesto to neskončilo v chaosu, nýbrž naopak, ví něco, co mu už nikdo slovy nevezme: že řád, který se nám prodává jako bezalternativní, je volbou, ne nutností.

Nepředáváme ezoteriku. Žádné vyšší vibrace, žádné osvětlení na parketu, žádné kosmické tlachání — to byl vždy ten měkký vstup, jímž vcházela libovůle. Předáváme mechanismus a postoj. Mechanismus: prostor plus aparatura plus kolektiv dávají zónu, v níž jsou pravidla zvenčí pozastavena. Postoj: sebeurčení a sebeorganizování, bez vládců, proti státu, proti kapitálu, proti národu, proti vládě jednoho pohlaví nad druhým. Hrát svobodně, být svobodní, svobodní lidé.

Zpátky do undergroundu neznamená zpátky do minulosti. Znamená to tam, kde to není spočitatelné. Kde není vstupné, ani sponzor, ani logo, ani tvář na letáku. Kde je noc zase něčím, co si vezmeš, místo něčeho, co si koupíš. Viděli jsme, že to existovalo. Proto víme, že to může existovat znovu.

Udělat nový svět tím, že bojujeme o sny. To není slogan. To je pracovní příkaz.

Rave je Underground. Vše ostatní je kopie.

ENTROPIC UNIT

OpticalRiot · LeTrip · Red Signal — entropicunit.eu

V linii Wolfganga Sternecka: *Tanzende Sterne* (Nachtschatten Verlag, 2005, ISBN 978-3-03788-142-2) & *Cybertribe-Visionen* (ed., 2. rozš. vyd., Nachtschatten Verlag 1999, ISBN 978-3-907080-45-0). Titul „Boj o sny“ navazuje na stejnojmennou Sterneckovu esej. Ezoterika odstraněna, hodnoty zachovány. — Koncept dočasné autonomní zóny používáme jako myšlenku; od jejího autora Petera Lamborna Wilsona (Hakim Bey) a jeho textů obhajujících pedofilii se výslovně distancujeme. — Znaky: osmicípá hvězda je náš vlastní signál, ani stranický odznak, ani esoterický symbol. Oliva je pracovní oděv, ne uniforma — antimilitaristické, antifašistické. Volný text — k volnému šíření.